

TELEGRAFUL ROMAN.

Aparu Marția, Jula și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strănătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Memorandul Episcopatului

bisericei gr.-or. române din Ungaria și Transilvania, înaintat dlui ministru de instrucție Berzeviczy, în chestia reformelor școlare.

Escelența Văstră Domnule Ministru!

Provoacăndu-ne la deobligătorea amabilitate, cu care în 26 Maiu a. c., când în obiectul proiectului de reformă a legilor asupra învățământului primar am avut onorul a ne pute prezenta personal înaintea Escelenței Văstre, ați binevoit a lua la cunoștință aprobătoare înștiințarea noastră, că la timpul seu vom substerne Escelenței Văstre în scris observările noastre amănunțite referitoare la proiectul amintit, ca reprezentanții bisericei gr. or. române din Ungaria și Transilvania, și în înțelesul îndrumării primite de la Consistoriul nostru metropolitan, nu mai puțin urmând simțului nostru de iubire pentru biserica și patria noastră, cu adânc respect avem onorul a înșira în cele următoare observările noastre și a da expresiune acelor prea serioase temeri, de cari sunt cuprinse inimile noastre în fața proiectului de sub întrebare atât din punctul de vedere al bisericei și școalelor noastre confesionale, cât pôte și mai mult cu referință la interesele mari generale ale patriei.

Vom însă înainte de toate a semnală, că aceste observări ale noastre nu vor urma seria articolilor din proiect, ci le vom preda grupate după categoriile conținutului lor, ca astfel chiar și prin această grupare să iasă mai ușor în evidență scopul și tăria lor.

Escelența Văstră Domnule Ministru!

În patria noastră sute de ani exclusiv școalele confesionale au propagat cultura, și îndreptățirea lor întru acesta nici-odată din partea nimănui nu a fost contestată, ba tocmai dimpotrivă, în toate timpurile cei mai distinși patrioți s'au nisuit a asigura și prin legi aceste drepturi ale confesiunilor.

Astfel în deosebi cu privire la biserica noastră §-ul 8 al art. de lege XX din 1848 apriat asigură ortodocșilor răsăriteni dreptul de a dispune în afacerile lor școlare și religioare, ear' §-ul 3 al art. de lege IX din 1868 tocmai pe temeiul legii susamintite declară, că credincioșii bisericei noastre sunt îndreptățiți a-și conduce și regula ei înșiși afacerile lor școlare. În urma îndrumării cuprinse în această lege a sancționat Majestatea Sa în 28 Maiu 1869 Statutul-Organic al bisericei greco-orientale române din Ungaria și Transilvania. Pe temeiul acestui Statut biserica noastră are dreptul de a înființa și susține școle confesionale de tot soiul, a aplica la aceste școle puterile didactice fără nici un amestec străin, a disciplina pe profesorii și învățătorii sei, a compune planurile de învățământ și a se îngriji de cărțile didactice pentru școalele sale. Tot pe temeiul acestui Statut biserica noastră are dreptul a-și califica înșiși pe profesorii și învățătorii sei. Aceleași îndreptățiri le asigură art. de lege XXXVIII, cum și art. de lege XLIV din 1868.

Drepturile acestea ale bisericei noastre, garantate prin legile fundamentale ale patriei, le vatămă următoarele dispozițiuni ale proiectului de sub întrebare:

1. Cu invalidarea totală a drepturilor autorității confesionale comisiunea administrativă primește îndreptățirea, ca în contra învățătorilor nostri confesionali să pună în curgere proces disciplinar și să i amoveze pe aceia din posturile lor fără considerare la aceea, dacă școala respectivă primește ori ba ajutoriu din partea statului (§. 41).

2. Ministrului i-se dă dreptul a încredința comisiunii administrative disciplinarea învățătorilor confesionali în toate acelea casuri, când în înțelesul §-ului 7 al art. de lege XXVIII din 1876 are loc procedura disciplinară (§. 44), ceea-ce din nou confirmă escepțiunea noastră de sub p. 1.

3. Dacă vre-un învățătoriu ar fi amovat din postul său prin sentința comisiunii administrative, atunci pe noul învățătoriu îl numește ministrul de culte și instrucțiune publică fără a asculta măcar în privința acesta opiniunea susținătorului școlii (§. 42). Această dispozițiune face ilusoriu dreptul autorității confesionale de a-și alege învățători și totodată dărimă acel principiu cardinal al autonomiei noastre bisericești, că toate stațiunile preoțești și învățătoarești se îndeplinesc prin alegere. În cazul acesta pentru răutatea, negligența ori incapacitatea unui individ se știrbesc drepturile bisericei întregi, fără ca înșasi această biserică să fi dat ansă la astfel de dispozițiuni.

4. Toate legile noastre școlare de până acum, cum și art. de lege XLIV din 1868 recunosc confesiunilor dreptul de a stabili limba de propunere în școalele susținute din puterile lor. Acest drept în mod indirect se scôte din vigore prin §-ul 13 al proiectului de sub întrebare, care dispune, că dacă în vre-o școală cu limbă de propunere nemagiară s'ar afla întră școlari 20% cari au limba magiară ca limbă maternă, atunci și limba magiară are să se folosească ca limbă de propunere, cu toate că la cas de trebuință, fără nici o siluire legislativă, chiar susținătorul școlii ar pute dispune acesta.

5. Proiectul de lege voiește să nimicească acel drept sfânt al bisericei noastre, ca ea înșasi în cercul său de competență absolut independent să dispună despre intruarea religioasă a elevilor sei, și voește cu deservășire a scôte din vigore faptul, că biserica noastră este biserica gr. or. națională română, care astfel este recunoscută prin toate legile statului. Acesta o făptuesc §-ii 13 și 55 ai proiectului, cari dispun, ca în școalele unde limba de propunere este cea magiară, religiunea asemenea are a se propune în limba ungurască, când este mai presus de ori ce îndoială, că biserica gr.-or. română religiunea nu o pôte instrua, de cât numai în limba românescă, adevcă în limba aceea, care constituie condițiunea de existență a acestei biserice, căci dacă altel ar face,

atunci ea nu numai ar vatăma legile fundamentale ale țării, ci înșasi și-ar denega caracterul său național, care peste tot îi dă dreptul de esistență. Căci în cazul contrar această biserică ar putea să fie biserica greco-orientală, dar' nu ar pute să fie biserica românescă. Și de altfel înșă afacerea acesta nu mai este afacere școlară, ci afacere bisericească, și astfel prin dispozițiunea escepționată proiectul a depășit cercul de competență designat prin obiectul său și — credem, că involuntar, — dar' de fapt pricinuește turburarea păcii religioare în țera noastră. Pentru încunjurarea tuturor neînțelegerilor suntem necesitați a declara aci din capul locului, că biserica noastră peste tot și sub nici o împrejurare instruirea religiunii nu o pôte face în altă limbă, de cât numai în limba românescă, ceea-ce a enunțat prin conclud și congresul nostru național-bisericesc din 1903.

6. Vatămă dreptul nostru autonom și §-ul 67 al proiectului, care dă drept comisariului ministerial, ca la esamenul fundamental de calificățiune să potă pune întrebări fiecărui elev din fie-care studiu.

7. Dreptul de a califica învățătorii §-ul 71 îl ia cu deservășire din competența confesiunilor și acest drept îl transpune comisiunii examinatorie de stat, ai cărei membri pot să fie și indivizi, cari nu aparțin confesiunii noastre.

(Va urma.)

Protest contra proiectului despre reforma instrucțiunii populare. Comitetul parochial sârbesc din Neoplanta, cum cetim în ziare, a prezentat sinodului parochial spre primire următorul proiect de rezoluțiune în cauza proiectului de lege despre reforma instrucțiunii: 1. Sinodul dă comitetului autorizare, ca în numele comunei bisericești să adreseze dietei un memorandum cu rugarea, ca proiectul de lege școlar să fie luat de la ordinea zilei, deore-ce prin mai multe dispozițiuni cuprinse în el nu numai se violăză autonomia bisericească și școlară națională, ci în multe privințe acesta se nimicește chiar. Deore-ce legile școlare de până acum din 1868 și 1876, deja sunt gravaminoase pentru autonomia noastră bisericescă și școlară națională, nu corespund cerințelor pedagogiei moderne și nu iau în considerare cultura noastră națională garantată în lege fundamentală, — ministrul de culte și instrucțiune publică, după ascultarea tuturor autorităților autonome să presinte dietei un nou proiect de lege, care să stee la nivelul pedagogiei moderne, să apere cultura noastră garantată în lege fundamentală, să fie cu considerare la autonomia noastră bisericescă și școlară națională și care să corespundă intereselor binepricepute ale tuturor naționalităților, cum și ale scumpei noastre patrie. — 2. Memorandul acesta are să fie comunicat comisiunii congresuale a bisericei noastre în legătură cu rugarea, ca el să fie înaintat dietei, eventual — în cas de lipsă — casei magnaților“.

Proiectul de lege

referitor la modificarea articolului de lege XXXVIII din 1868, și a articolului de lege XXVIII din 1876.

(Urmare).

Capitulul IV.

Instruarea și calificăția învățătorilor.

§. 58. În pedagogiile pentru învățători și învățătoare pot fi primiți numai tineri, respective fete, cari au cel puțin 14 ani, au terminat cu succes școala superioară poporală, ori cele patru clase inferioare ale școlii civile, ale unei școle superioare de fete, ori ale unei școle medii, și o dovedesc acesta cu atestat în regulă. Candidatul ce e de primit are să dovedască că vorbește ungurește, mai departe, să dovedească cu certificat de la medic cu cerc oficioz de competență că e sănătos cu privire la toate simțirile și e de un fisic corespunzător ocupațiunei de învățătoriu. Cel trecut peste anul 18 de etate nu pôte fi primit.

§. 59. În pedagogiile pentru învățători și învățătoare instrucția durează patru ani. În fie-care curs nu pot fi primiți, de regulă, mai mulți de cât 30 de elevi. Numărul acesta pôte fi urcat numai cu aprobarea ministrului de culte și instrucțiune, și numai în cazul când spațiul din respectiva sală de clasă (1-20 metru pătrat pe un elev) o concede acesta. Elevii și elevele sunt a se instrua separat. Unirea pedagogiilor pentru învățători și învățătoare într'un organism comun, și sub administrație comună, împreunarea lor cu un institut de educație de altă categorie, mai departe, susținerea lor în cursuri necomplete și contrare: nu se permite.

§. 60. Fie-care pedagogie de învățători și învățătoare trebuie să dispună:

a) De sale de clase corespunzătoare pentru numărul cursurilor, și de localități corespunzătoare scopului instrucției și administrației școlare, cum și al așezării de biblioteci și de colecții de recuizite școlare.

b) De grădină, care are să fie folosită la facerea eserecțiilor agronomice, și de recuizitele necesare pentru instruirea în economia de casă.

c) De un loc potrivit pentru gimnastică și de o sală de gimnastică.

d) De o școală de aplicație stătătoare din ambele cursuri ale școlii elementare populare (zilnic și de repetiție), pentru a se câștiga instrucția practică și intuițiunea. Școala de aplicație are să stee în legătură organică cu pedagogia și sub aceeași administrație comună.

§. 61. La pedagogiile de stat pentru învățători și învățătoare vin create gospodării și internate puse cu ele în legătură organică, a căror organizare o stabilește ministrul de culte și instrucție, după ascultarea opiniunii corpului profesoral.

Elevi săraci, diligenți și cu bună purtare, pot fi dispensați de tot, ori în parte, de la plățirea taxelor pentru primirea în internat, eventual pot primi în locul acestei dispenseări un ajutoriu în bani. Primirea în pedagogie și în internatul legat de ea, cum și acordarea favorului de stat se face din partea corpului profesoral, presidat de inspectorul regesc de școle, ca reprezentant al ministrului de culte și instrucție (imputernicire pe care ministrul pôte să o detragă ori și când) și despre acesta se face raport detaliat ministrului de culte și instrucțiune.

§. 62. După primire elevul numai pe cale disciplinară pôte fi eliminat din institut. Eliminarea pôte să sune: a) numai pentru institutul în care a fost primit, b) pentru toate institutele analoge din patrie; c) pentru toate institutele de ori-ce natură din patrie.

În cele două esuri din urmă sentința disciplinară este a se trimite ministrului de culte și instrucție și din partea institutelor confesionale, pentru-ca să o publice și eșecute, după aprobare.

Regulele disciplinare și peste tot ordinea disciplinară și de studii o stabilește în cadrele legale ministrul de culte și instrucție, respective autoritatea supremă confesională a pedagogiei, — pe calea ordinațiunii. Autoritatea confesională are să înainteze statutul acesta ministrului de culte și instrucțiune.

§. 63. Studii obligate în pedagogiile pentru învățători și învățătoare sunt următoarele: 1. Religia și morala, 2. pedagogia, anume: viața trupesească, viața sufletească, instrucția în școlile populare și metodică, istoria educațiunii, organizarea instrucției populare în patrie; 3. propunerea practică; 4. limba și literatura magiară; 5. istoria Ungariei și geografia universală; 6. constituția patriei ungare; 7. geografia ungară; 8. matematica; 9. istoria naturală și chimia; 10. fizica; 11. agronomia (economia de casă); 12. muzica și cântarea; 13. desenul și calligrafia; 14. lucru de mână; 15. gimnastică estinsă în pedagogiile de elevi și asupra dării la țel cu pușca, jocul, și 16. în institute în care limba de propunere e cea magiară, limba germană ori o altă limbă din patrie, ear' în institute cu limbă de propunere nemagiară limba respectivă maternă.

În institute cu limbă de propunere magiară, amăsurat trebuinței, se va mai pute propune vre-o limbă din țară, însă nu ca obiect obligat de studiu.

De la studiarea obiectelor obligate nu pôte fi dispensat nimeni pentru totdeauna. Pe timp anumit, care însă se nu trecă peste trei luni, pôte să de dispensare corpul profesoral din motive sanitare trecătoare, dar' numai cu privire la obiectele înșirate sub punct 12—15. Numărul orelor de studiu de pe săptămână pôte să fie pentru elevi 30, cu obiectele extraordinare cel mult 32.

§. 64. În pedagogiile pentru învățători și învățătoare, înființate și susținute din partea statului, a comunei, societăților, ori privaților, toate obiectele obligate au să fie predinate în limba magiară.

Limba de propunere în pedagogiile confesionale o stabilește respectiva autoritate, dar' chiar și în acestea, dacă limba de propunere nu e cea magiară, sunt a se preda în limba magiară: limba și literatura magiară, istoria, geografia, și constituția Ungariei, cari formează obiecte de examinare la esamenul de calificare, cel puțin în atâtea ore pe săptămână, în câte se predau la pedagogiile de stat.

§. 65. Planul de învățământ pentru pedagogiile înființate și susținute de stat, comune, societăți și privați îl stabilește ministrul de culte și instrucțiune, pentru cele confesionale competentă autoritate biserică. În pedagogiile confesionale studiile ordinare înșirate în §-ul 63 al legii acesteia sunt a se propune cel puțin în măsura în care a dispus ministrul de culte și instrucțiune să se propună în

institutele de stat. Respectiva autoritate biserică arată ministrului de culte și instrucție planul stabilit, manualele întrebuintate, mai departe cărțile folosite și mijlocele de învățământ întrebuintate în jurul învățării literaturii magiare, a istoriei și geografiei, din cas în cas, eventual la cerere, ori și când. Ministrul apoi le esaminează toate din punctul de vedere dacă nu conțin învătăuri contrare statului, constituțiunii și legilor.

Ear' dacă se găsesc de acestea, ministrul de culte și instrucțiune are dreptul și datorința să oprească întrebuintarea, în cas de necesitate să dispună confiscarea, și darea în judecată, pe calea ordinară a legii.

(Va urma.)

Din Brad.

Pro aris et focis.

— 4 Novembre n.

Alegătorii dietali din cereul Baia-Criș s'au întrunit ieri, Joi (3 Nov.), într-o mărță adunare populară la Brad și au protestat bărbătește contra planului de reformă școlară prezentat dietii prin ministrul Berzevici.

Localul spațios de la „Central“ s'a dovedit prea mic pentru cei peste 1000 bărbați, doritori să asculte glasul plin de durere și întristare al conducătorilor adânc mahniti. Earăși se făuresc legi, cari pe biet poporul român, cel mai credincios razim al patriei și tronului, vor să l'impedecă în dezvoltarea sa culturală. Legi nedemne de veacul luminii, redesteptării și progresului, și nepotrivite pentru un popor care atât de mult paradază cu frase sfinte ca: libertate, egalitate etc.

Presidentul V. Damian deschide adunarea ilustrând primejdia ce ne amenință neamul și patria, biserică și școala, familia și cultura noastră națională.

Legislatorii moderni s'au abătut de la căile înaintașilor lor. Cestia prin legi garantate pe hârtie, pe lângă că orbeau lumea, totodată deșteptau speranță în inimile cetățenilor ungari de diferite naționalități, că totuși va sosi odată vremea, când legile sancționate, prin cari la 1868 s'a garantat egala îndreptărire a tuturor cetățenilor, se vor și pune în practică. Astfel diferitele naționalități cari compun națiunea ungară îndulcitate de razele binefăcătoare ale libertății, egalității și frățietății, se întreceau să devină muncitoare, bogate și culte și astfel: patria ungară s'o făcă mare, tare și fericită.

Legiuitorii moderni, prin făurirea de legi conglăsuritoare cu tendințele lor scot din vigoare legile la aparință esistențe, cari ne înșufăuau barem speranță, și prin legi contrare firii înăscute naționalităților bastinașe vreau să desbrace de originalitatea lor etnică pe toți cari nu sunt magiari și, după ce le va fi întunecat mintea, să-i contopescă cu forța în neamul lor, să magiarizeze. Prin această purcedere vor deștepta numai ura și nepăsarea față de patria mult iubită, înecunjurată de popoarele mai mari, mai avute și mai culte; vor zădărnici planurile bărbatilor înțelepți,

cari voiau să fortifice patria ungară prin iubirea tuturor popoarelor conlocuitoare. — El vor surpa patria, pentru care atâți nobili fii ai naționalităților și-au versat scump sângele lor. Ținta însă nu și-o vor ajunge. Nu! Căci precum fie-care popor, așa și fie-care individ e conștient, că precum lumina cea adevărată e aceea care vine de la soare, așa și cultura adevărată e cea națională, făcută în limba maternă și în spirit național. Poporul, ca și individul, e convins că el trăiește numai până când și iubeste și cultivă limba maternă.

Adv. Dr. I. Papp a prezentat apoi un proiect de protest bine motivat cu legi pozitive și experiențe zilnice, pe care publicul l'a întâmpinat cu ovațiuni șgmetoase.

Domnul deputat Dr. Aurel Vlad, într-o aplauze sprijinește propunerea de protest și îndemnă mulțimea să și cultive virtuțile străbune: iubescă limba și neamul, să vegheze și să nu desprecieze, căci veni-va, trebuie să vină vremea, când Românului i-se va da îndreptăciea ce acum i-se ia, dar' să nu abdică nici pe un moment de drepturile sale firești.

Mulțimea protestază cu mare însuflețire. Adunarea a decurs în ordine, fără vre-un incident și a fost un moment de înălțare sufletească pentru tot Românul îngrijat de soarta neamului și patriei sale.

Dare-ar Dumnezeu cursușii popoarelor nemagiare, ca toate într'un trup și un suflet să protesteze contra planurilor, cari țințesc a ne răpi limba maternă, — cel mai prețios tezaur ce l'au.

Dare-ar Dumnezeu, ca popoarele nemagiare să se deștepte și pună umăr la umăr și în concordie și frățietate să și apere limba și credința strămoșească, cari le-au susținut totdeauna viața, și să respingă de la sine tot ce i străin de firea sa și întărit în cugete și simțiri să delăture primejdia, ce ne amenință viața.

Sus inimile, popoare nemagiare! Auziți și înțelegeți, că: „Nu este sclăvie mai rușinosă, ca cea de bună voie! și nu uități, că Românul mai curând și va jertfi viața, de cât limba părintească, căci dor' soris e: „Românii s'au luptat nu atât pentru viață, cât pentru limba maternă!“

Sus se avem inimile!

Ceteful.

Postul

din punct de vedere al canoanelor și al vieții practice a credincioșilor.

Disertație citită de preotul Ioachim Muntean în conferința preoțească a tractului Seliște, ținută în Tilișca la 23 Septembrie 1904.

(Urmare)

Luxul, fudulia, îmbuibarea și risipa se consideră în genere ca scăderi, și ca atari se combat de moralisti ca și de economisti în egală măsură.

Se află însă și raționaliști, cari nu le consideră ca scăderi, și prin urmare nici nu le osândesc în mod absolut.

Ei rezonază așa: Luxul, traiul bun, sau alte plăceri, considerate fiind ca trebuințe, l'indemnă pe om să se muncitoriu și să se gândească la noua isvóre de câștig pentru acoperirea acestora. Privit din acest punct de vedere, el apare ca motorul progresului și al invențiunilor pe terenul industrial.

Aplicând același mod de raționare și la post, ajungem la concluziunea, că acela, care nu postește, are trebuințe mai mari de împlinit și prin urmare se va strădui mai mult pentru acoperirea lor, de cât acela care postește, și astfel devine mai harnic și mai abil în aflarea mijloacelor de traiu. Privit din acest punct de vedere, un atare om nu ar fi de condamnat. Apostolul Pavel zice în Ep. sa către Romani c. 14, v. 3: „Cel-ce mănâncă, pe cel ce nu mănâncă să nu l' defăimeze; și cel-ce nu mănâncă, pe cel-ce mănâncă să nu l' osândescă...“

Se află însă în pătura de jos a poporului și oameni de aceia, în preponderanță femei, cari postul îl folosesc în mod imor l, ba chiar păcătos, ca mijloc de răsbunare.

I-se perde cuiva un obiect, sau dă de vre-o pagubă, fie în ori-ce mod, și are prepus pe cineva, dacă are mijloce, alergă la cutare și plătește 1—3 psaltiri, nu se mără, — în gândul seu pôte chiar și această criminală dorință o nutrește, numai nu o spune, ci se-l arete Dumnezeu. Ear' dacă mijlocele de plată îi lipsesc, atunci ss pune pe post sau ajun.

Aceeași procedură o urmăze și în casul când le vine de se certă, de multe-ori din câte un lucru de nimic.

Un astfel de post sau ajun e condamnat, și noi preoții datorință avem să luminăm poporul în punctul acesta.

Rămâne acum să mai lămurim chestia și din punctul de vedere igienic-sanitar.

Omul e numai perfecționabil, Dumnezeu însă e perfect. De aceea ne îndemnă pe noi Mântuitorul lumii Christos să ne apropiem de perfecțiune, să ne străduim a ne face și noi perfecți, pe cum tatăl nostru cel din ceriuri perfect este.

Și ca omul, așa sunt toate lucrurile eșite din mâna lui, toate gândirile plămădite în creierul lui: neperfecte, dar' perfecționabile.

Știința ca efect al gândirilor sale nu e nici ea perfectă, ci își are etapele sale de înălțare, de culminațiune, de înflorire; e deci variabilă. De aci vine că vorbim de cutare și cutare timp, epocă sau perioadă de înflorire sau decădintiță.

Multe enunțațiuni ale capetelor luminate au trăit veacuri dearându-l ca ipoteze, până ce în urmă au fost ori spulberate și înlocuite cu altele,

FOIȘORĂ

Museul istoric-etnografic român.

(Fine.)

B. Secția etnografică.

I.

Casa țărănească. a) Desemnuri, fotografii sau miniaturi despre planul general al caselor țărănești din diferite locuri după sistemul vechiu și original, cu indicarea edificiilor economice, îngrăditurilor, etc. Apoi împărțirea odăilor și a despărțimintelor economice, obiectele principale din ele, așezarea lor obicinuită. Porți, porțițe, ușori, etc. Descrierea lor cu numirea originală a tuturor părților.

b) Intocmirea internă. Mobile: pat, masă, scaune, laviță, poliță, ladă, almariu, eulieri, țesnice, loane, etc. Apoi vase, blide, cofe, donițe, sălărițe și tot felul de obiecte din casă.

Firește, se aleg obiectele cele mai caracteristice. La fie-care se însamnă numirea populară.

II.

Industria de casă. Acesta trebuie să formeze una din apartamentele cele mai însemnate ale museului, dat fiind, că atât Românul cât și Românca sunt mesteri pricepuți în confecționarea de multe lucrări artistice. Aei

apartin tot felul de produse ale industriei de casă, uneltele pentru confecționarea lor și materia din care se fac, în toate stadiile ei de prelucrare. Unelte de tors, țesut, împletit, etc.

O colecție de mare valoare formează pentru această parte a museului neîntrecutele modele de cusături și țesături românești colectate de „Reuniunea de agricultură din comitatul Sibiiului“, și câte un exemplar din albumurile pregătite și edate de ea. Reuniunile noastre de femei asemenea dispun de colecții interesante de asemenea natură.

III.

Porturi. Un despărțământ valoros al acestei secțiuni trebuie să formeze variatul și frumosul nostru port național de prin toate ținuturile. Modele în mărime naturală se recoar pentru a prezenta după totă cuviința acest port. Aici este locul și pentru „păpușile“ dăruite din diferite părți „Reuniunii de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Din dăruiri de la diferiți particulari cu inimă, ușor s'ar putea colecta și în câte un singur sat un model de port bărbătesc, altul de fată, de nevastă, copii, etc., cari sunt mai caracteristice. Bijuterii țărănești: cercei, mărgelă, salbe, inele, țințe, etc.

În legătură cu această secțiune se va face apoi și un „Album colorat“ de costume naționale românești; mai ales, că în această privință stă la dispoziție și o sumă de 400 eor. votată în adunarea generală de la 1902.

IV.

Obiecte ce privesc pregătirea mâncărilor, etc. Vatră, ceas, cărpător, etc. Descrierea mâncărilor naționale și a beuturilor obicinuite. Timpul de mâncare.

V.

Obiecte ce se folosesc la jeliurite ocașuni: naștere, botez, cununie, înmormântări, etc., sărbători, seceriș, etc. Stea, Crai, Turcă, jocuri. O colecție de ouă împistrite (încondeiate), etc. Doftorii, boscone și alte asemenea rânduiri cu descrierea diferitelor datini, credințe, superstiții și descânțecuri etc.

VI.

Musică. Dansuri. Toate instrumentele de muzică în us: de la frunză, trișcă, flueră, fluer, tulinic, cimpoi, drimbe, cetără, până la cele mai perfecte.

Cântecuri, strigături. Reproduceri fonografice. Descrierea dansurilor naționale. Fotografii. Reproduceri k'nematografice, etc.

VII.

Obiecte din toate ocupațiunile poporului român:

a) Lucruri din viața păstorilor de la stână, țără. Intocmirea acestora în miniatură. Uneltele și vasele lor. Semnele pentru înfierea vitelor. Răvașuri, numiri de vite, câni.

Descrierea traiului lor.

b) Unelte de pescărit. Luntre, crâșnic, leșnic halău, mreji, năvod, vâșce, sae, un-

ghită, făcii cu osie, furcuțe. Pești din apele noastre, numirea lor.

c) Instrumente de vânat. Puști, pistole, țințore de praf, etc. Unelte de prins paseri. Măști de prins șoareci, etc.

d) Unelte de băieș, de spălat aurul, etc. Steamuri în miniatură. Din viața plutașilor.

e) Tot felul de unelte agronomice în us. De mare valoare etnografică devin unelte primitive, cari încep a ești din folosință.

VIII.

Tipuri caracteristice de Români, cu fețe expresive: Munteni, țărani, moși, țopi, etc. Pietură, fotografii, etc. Structura corpului, pielea, ochii, păr, etc. Defecte corporale mai obicinuite. Gușăți. Statistica sporirii. Măsurări antropologice, făcute de experți.

IX.

Produse limvistice. Povești, basme, strigături, bocete, colinde, descânțecuri, cimilituri, gâcături, proverbe. Datini la diferite zile calendaristice și ocașuni. Credințe, superstiții, boscone, etc.

X.

Fotografii, desemnuri de comune însemnate, ținuturi romantice, edificii monumentale, biserică, școle, etc. Monografii, Morminte.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 28 Iulie 1904.

crezute mai bune, mai corecte, ori dovedite cu argumente mai tari, ca fiind adevăruri neresturnabile.

Cu igiena, ca specie de știință mai nouă, care se ocupă într-alea cu examinarea și statorirea elementelor celor mai corespunzătoare sănătății și mai nutritive, se va întâmpla de asemenea. Ceea-ce astăzi trece de adevăr probat, ca mâne pôte să se răstörne pe basa altor cercetări științifice mai exacte, făcute cu aparate mai perfecționate.

Să ilustrez aserțiunea cu un exemplu frapant, chiar din domeniul igienii.

Era lucru cert, susținut de toți fiziologii, că beuturile alcoolice nu sunt alimente și nu sunt de nici un folos pentru organismul sănătos.

Vine însă de curând răposatul director al „Institutului Pasteur” din Paris, E. Duclaux, și dovedește în mod științific, că alcoolul e aliment și stă pe aceeași treptă cu amidonul, cu grăsimile și cu untul.

Despre bucatele de post se susține în general, că nu ar fi nutritive. După exemplul de mai sus nu e cu totul eschisă posibilitatea, ca să apară cândva un ore-care om învățat și să dovediască științificește contrariul, întărind sau făcând cel puțin plausibilă afirmațiunea din sf. scripturii, că Daniil și cei trei tineri cu el, nutriți cu legumi, în adevăr au putut să fie mai grași de cât ceilalți tineri babiloneni, nutriți la masa cu belșug a împăratului Nabuhodonozor.

De altcum și vegetarianii de astăzi ne pot servi ca dovadă că omul pôte trăi cât de mult și cât de bine fără să mănânce carne.

Ear' dacă acestia pot trăi viața întrăgă fără carne, au nu vom puté trăi noi, cari numai în anumite părți și zile ale anului, în posturi, avem să ne abținem de la consumarea ei?!

Dar' și din motive fiziologice o variație periodică în folosirea diferitelor specii de alimente nu pôte să fie stricăcioasă, ci din contră, mai curând va fi priincioasă sănătății.

În timpul din urmă medici renumiți, ca bună-öră Dr. Championnière, au constat, că chiar și aumite morburi se ivesc în de comun la ömeni cari consumă prea multă carne, și se pot cura mai ușor cu dietă regulată și cu alimente în jumătate vegetale.

Iată deci, că și din punct de vedere igienic postul nu e de condamnat, ci mai curând e de recomandat.

Depinde însă de la etatea, poziția socială, constituția și modul de traiu al fie-căruia, ca să-și alegă bucatele cari îi sunt mai potrivite și mai priincioase sănătății.

La loc sunt aici înțeleptele cuvinte ale ap. Pavel către Romani c. 14, v. 2: „Unul crede, că va mânca toate, ear' cel slab legumi mănâncă”.

Cu acestea privesc eshauriată și partea a II-a din tema dată mie în lucrare și ași puté să termin. Înainte de încheiere însă mai adaug unele reflexiuni finale.

(Va urma).

Conferențe preoțești.

Convocare.

Prin această se convöcă preoțimea din tractul M. Ögorheiu la conferența anuală pe Marți în 9/22 Novembre a. c. în Egerseg cu următorul

Program:

1. La 8 ore a. m. Sf. liturgie cu invocarea duhului sfânt. Predică ocațională. La serviciu sunt îndatorăți a participa toți preoții având a se conforma strict punctului 7 din cercularul consistorial de dato 4 Martie 1903 nr. 2142 Bis.

Cu serviciul Sf. liturgii se însăroinéză preoții: Nicolae Motora, Dimitrie Moisin și Alexandru Oltean, ear' cu elaborarea și ținerea predicii parochul Ioan Bărsan, eventual preotul capelan Victor Grindean din Iolan-dul-mare.

2. La 10 ore a. m. deschiderea conferenței în școala română.

3. Constatarea membrilor prezenți.

4. Alegerea unui notariu și 2 verificatori ai procesului verbal.

5. Discușiune asupra serviciului divin ținut.

6. Discușiune asupra predicii ținute.

7. Observări critice din partea parochului Dimitrie Sângeorzan asupra temei: „Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloce s'ar puté lucra mai cu efect la delăturarea lor?” (2 elaborate prezentate la conferența din anul trecut prin preoții Izidor Suceava și Dimitrie Moisin.)

8. Raportul general compus prin parochul Ioan Moldovan „despre pașii întreprinși și măsurile luate în parochiile din tract cu privire la cele necesare pentru înaintarea parochiilor” pe basa rapörtelor speciale ale parochilor, prezentate în confarența anterioară.

9. Comunicarea ordinelor consistoriale din 3/16 Februarie a. c. nr. 12916/1903 Bis., din 16 Martie a. c. nr. 3235 Bis., din 20 April a. c. nr. 3880 Bis., din 25 Maiu a. c. nr. 5250 Bis., și cel din 22 Iunie a. c. nr. 4417 Bis.

10. Propuneri de sine stătătoare.

11. Defigerea locului și statorirea obiectelor pentru conferența anului viitoriu.

12. Colecta pentru credincioșii din öpidul Cămpeni, rămași fără nici o avere în urma unui foc mare întâmplat la 4/17 August a. c.

13. Închiderea conferenței.

Nasna, la 18/21 Octobrie 1904.

Stefan Rusu
adm. ppbiter.

NOUTĂȚI

Intrunirea din Sibiu, ținută Vineri, a ales delegați pentru eventuala conferență națională pe următorii domni: Cercul I. Sibiu: Dr. L. Leményi și Dr. I. Beu, suplent Laz. Tritean; Cercul II. Sibiu: Nic. Ivan și T. V. Păcățian, suplent Dr. L. Borcia; Cercul III. Seliște: Dr. N. Comșa și Dr. I. Stroia, suplent I. Banciu; Cercul IV. Sebeș: Serg. Medean și Z. Mureșan, suplent Dr. Al. Străvoiu; Cercul V. Cisnădie: I. Căndea și Val. Florian, suplent I. Clöje. Cercul VI. Nocrich: Dim. Comșa și I. Petrișor, suplent V. Tordășianu. Notăm, că alegerea s'a făcut în urma măsurilor luate din partea comitetului național.

Despre catedrala noastră archidieceșană ziarul „Deșteptarea” din Cernăuți (nr. 83 dto 3 Novembre n.) scrie următoarele: „Catedrala din Sibiu a Românilor gr. or., după cum ne anunță un prietin al foii noastre, este în partea arhitectonică deja gata. De present se lucră la ornamentarea și aranjamentul interior al ei. Este interesant a ști, că această biserică va fi cel mai însemnat și mai superb monument ce Românii din Ungaria au ridicat vre o dată. Ea este zidită după modelul bisericii s. Sofii din Constantinopol, ear' pictura se va ține în stil strict bizantin. Speșele fimbinate cu zidirea ei se evaluează la 1.000.000 cor. În istoria Românilor din Ungaria este acesta prima biserică pentru care se speșează o sumă așa mare. Speșele se repartisează astfel: Locul a costat 137.000 cor., zidirea 500.000 cor., grilajul 14.000 cor., instalarea luminei electrice, candelabrele etc. 33.000 cor., clopotele 18.000 cor., mobilierul și iconostasul 50.000 cor., și în fine pictura 80.000 cor. Aceste sume în mare parte au fost numai preliminate, dar' în realitate s'a trecut deja până acum peste ele, în cât biserica pusă gata va costa un milion. Demn de remarcă este, că aceste sume frumoșe s'au adunat din contribuțiile benevole ale credincioșilor, întră cari singură familia Mocsonyi a participat cu 60.000 cor. Nu mai puțin demn de amintit este, că pictarea acestei biserici monumentale s'a încredințat profesorului Ötavian Smigelschi, român ardelean, ale cărui planuri dintră apröpe 50 de concurenți comisiunea de experti li-a aflat de cele mai bune. Dl Smigelschi de present este singurul român în întrăga monarchie, care de la pictorul Bucșevski înöcei a ridicat arta bizantină în pictură până la perfecțiune.”

Naufragiu cu o sută de victime. Vineri nöptea două vapoare ale societății de navigațiune aligirane s'au ciconit în apropiere de Helbiron; vaporul „Gironde” s'a cufundat în mare împreună cu peste o sută de călători.

„Fără podöbe, fără alaiu”! Joi (3 Novembre st. n.) s'au implinit 150 ani de la înființarea gimnasiunii din Blaj. Acest memorabil dat jubilar a fost serbat în Blaj — „fără podöbe, fără alaiu”, apröpe pe ascuns. Diminöta la 7 ore s'a servit în catedrală sf. liturgie cu doxologia cea mare și s'a ținut elevilor predică. Atăta și nimic mai mult!..

Din parlament. Domnul prim-ministru Tisza și-a motivat Vineri propunerea în chestia modificării regulamentului de casă. Dieta a acceptat-o cu mare majoritate de voturi spre a fi pusă la ordinea zilei pentru a fi desbătută. Sâmbătă s'a și început discuția asupra ei. Părerea prin cercurile parlamentare e aceea, că dacă opoziția va începe obstructie, după cum amenință, pentru a-i împedica primirea, dieta va fi disolvată.

† Valeria Simedrea, absolventă a școalei de fete din Brașov, a răposat Mercuri în Călian, în etate de 15 ani. Înmemntarea i-e'a făcut Vineri (4 Nov. n) în cimiteriul bisericeii gr. or. din Călian. Li dep'ang perderea părinții Gavriil Simedrea, paroch în Călian, și Silvia n. Comșa, moșul Ioachim Comșa, paroch în Zdrapți, și surorile Cornelia, Eugenia și Octavia.

Post de notariu. Sub nr. 3195 pretorial și cu termin până la 15 Novembre st. n. e publicat concurs la postul de notariu comunal în Chirpër (pretura Nocrich în comitatul Sibiu). Dotațiune: 1280 coröne salariu, 12 stângini de lemne, 200 coröne onorariu pentru matricule, și taxele statutare pentru lucrările private. Cererile concursuale sunt a se trimite protopretorului în Nocrich (Ujegyház).

Sub nr. 2471 pretorial și cu termin până la 25 Novembre e publicat concurs la postul de notariu cercual în Măgärei (pretura Agoita). Dotațiune: 1000 coröne salariu, 97-98 relut de cuartir, 200 coröne pașal de călătorie. 50 cor. pașal pentru lemne de încălzit. Cererile concursuale sunt a se trimite protopretorului Schreiber în Agnita (Szent-Agotha).

De la același protopretor și cu același termin e publicat sub nr. 4132 concurs la postul de notariu cercual în Zlagna (Százszázalathya). Dotațiune: 800 cor. salariu, 60 cor. relut de cuartir, 60 cor. pașal de cancelarie, 24 cor. taxe de inmanuare, 10 cor. pașal pentru luminat și 6 stângini de lemne.

Rămășag interesant. Ni-se scrie din Budapesta: În urma reclamei ce o fac firmele mai mari ale loteriei de clasă, în public s'a produs discuție înfierbântată pe tema: care colectură principală va câștiga câștigurile cele mai mari în loteria următoare? În un club ales să se fi încheiat rămășag de 100.000 coröne întră contele H. și domnul Sz. Părerea celor mai mulți e pentru firma Karl Kiss & Co., pentru-ce losurile acestei colecturi au trecut foarte mare.

Demonstrațiuni sângeroșe în Innsbruck. Marți s'a făcut deschiderea solemnă a prelegerilor la facultatea juridică italiană, înființată la universitatea din Innsbruck. Din acest prilej populația germană a înscenat mari demonstrațiuni anti-italiene, cari în urmă au degenerat în turburări așa de grave, în cât militia chlamată să facă ordin a trebuit se deo foc în multime. Sunt foarte multe răniți. Spiritul este foarte agitat. Se crede că demonstrațiunile acestea vor avé și urmări grave politice.

Pentru masa studenților din Brad. Dl Avram P. Pecurariu, protopresbiter în Hunedöra și soțle-sa Maria n. Boldin, din incidentul împlinirii de 40 ani de la hirotonirea sa întru presbiter dăruiește la fondul Masa studenților din Brad, 20 cor. Dăruitorilor li-se exprimă adâncă mulțămintă. Brad, 4 Nov. 1904. Comisiunea administrativă.

Teatrul orășenesc.

Direcțiunea teatrului își dă totă silința de a satisface pretensiunilor publicului sibian. Sâmbătă trecută s'a dat noua operetă: Das „Veilchenmädchen”, ear' Duminecă s'era cunoscută operetă „Die Fledermaus”. Ambele au oferit prilejul pentru aprecierea prestațiunilor tenoristului Strehl, a primadonei Zinsenhöfer, și a dăörelor Gusti Richter și Minni Schwarz. Vocea plăcută și melodioasă a tenoristului, ouna și vocea sonoră și curată a primadonei Zinsenhöfer a captivat de tot publicul, care umpluse sala. Despre celalalt personal și în special despre dnii Olmar, Redl, și dăörele Gusti Richter și Minni Schwarz earăși numai bine ne putem pronunța.

Cărți și reviste.

Curs complet de corespondența comercială cu explicarea terminilor comerciali de I. C. Panfu. Ediția a doua prelucrată și augmentată I XI+322 pagine. Tipografia A. Murășianu. Această carte scrisă în serviciul comeröului și în special pentru bănoile nöstre, apare acum prelucrată fundamental și adausă cu 4 cöle de tipariu. S'a ținut cont de o limbă mai potrivită și s'a căutat a se unifica — după putință — limbajul comercial întrebuințat în casele mari comerciale din România. S'a adaus mai departe o terminologie comercială conținönd peste 500 de termini comerciali și financiari, cu explicările de lipsă. De vinđare se află la librăria archidieceșană în Sibiu, la tipografia A. Murășianu și la librăria Ciureu în Brașov cu prețul de 3 cor. 50 fileri cu porto cu tot, ear' pentru România lei 4.

„Transilvania și Analele” „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, fascicöul V. pe Septembrie — Octobrie a apărut de următorul număr: Adunarea generală de la Timișöriș, Dialectele române (disertație de Iosif Popovici, cetită în ședința festivă a secțiunilor literare de la adunarea generală); apoi cinci recensțiuni asupra cărților destinate a face parte din „biblioteca populară a Asociațiunii” și știri din despărțimintele Asociațiunii, ear' în Anale cinci procese verbale din ședințele comitetului central, respective din cele două ședințe ale adunării generale.

„Transilvania” apare în 6 fascicöli pe an și costă 10 coröne. Membrii Asociațiunii o primesc gratis.

„Biserica ortodoxă română”, revistă periodică ecleziastică a bisericeii ortodoxe române din România, a apărut pe luna Septembrie (fasc. 6, anul de esiștiță XXVIII) cu următorul sumariu: „De centenarul seminariului Veniamin”; Familia creștină; Note asupra istoriei bisericești a Românilor pentru secolul XIX; Psalmii (explicarea lor); Despre tentațiuni s'au ispit; Religionea creștină face fericirea omului; Șapte biserici cu a-verele lor proprii; Cronică bisericească; Apologetica lui Tertulian.

„Bis. ort. română” apare în fascicöli lunari în București în tipografia cărților bisericești și costă 12 lei pe an. Comitetul de redacție e compus din: archiereul Calistrat Bărlădeanu (president) și profesorii C. Erbicșanu, Dr. Dragomir Demetrescu, Dr. Petru Gârboviceanu și Dr. Mihail Popescu.

„Amicul tinerimei”, föie de cunoștințe folositoare pentru educația tinerimei române, redactată în Tergu-Jiu (România) de profesorii gimnasiunii de acolo sub direcția directorului gimnasial Ioan Moisi, a apărut pe luna Octobrie cu următorul sumariu: Viața lui Iosiah Mason (esemplu de sirguință și muncă); Ghemur, piesă teatrală pentru copii; Din imperiul lui Söre-răsare (descrieri despre Japonia); și alți articöli instructivi pentru tinerime.

„Amicul tinerimei” apare în fascicöli lunari și costă 8 coröne pe an. Director și proprietari: I. Moisi, director gimnasial în Tergu Jiu.

„Cartea de Aur”. A apărut în ediție nouă volumul prim din opul „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coröna ungară”, de Teodor V. Păcățian, și pôte fi procurat, împreună cu volumul II, prin librăria archidieceșană din Sibiu, ori de-a dreptul de la autorul. Un esemplar din fie-care volum costă broșat 10 coröne, legat în pânză 11 cor. 60 fileri. La cerere se acördă și înlesniri de plată.

Din public.*)

Mulțămintă publică.

La cuvântul nostru de rugare, de a ne da spriginul binevoitor pentru a ne zidi o nouă biserică, au contribuit următorii locuitori din comuna Söhedol, tractul Branului: Dl Leontin Pușcariu, paroch, dl Leontin Pușcariu jun. funcționar, câte 1 cor.. Archip și Elisaveta Pușchin 10 cor., Miron Pușcariu, Aron Ioan Lasou, câte 1 cor. Mai mulți parochieni cu discul 3 cor. 26 fil., Ioan Bratu Pușcariu din Tohanul-nou, 1 cor., cu totul 18 cor. 26 fil. Tuturor marinimöșilor donatori amintți li se exprimă prin această cea mai călduröasă mulțămintă și se cere răsplata ceresă.

Sălcuia-de-jos, la 17 Oct. 1904.

Pentru comitetul parochial:

Romul Gomboș
paroch.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

Nr. 580/1904.

[313] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan, pe lângă neputinciosul paroh Alexandru Crișan din parohia de cl. III a Godinești cu fiile Brășu și Petrești, protopresbiteratul Ilia, pe baza vener. ordin consistorial arhidieceșan de la 21 Septembrie 1904 nr. 9922 Bis. se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din toate venitele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și au a se prezenta în vre o Duminică ori sâmbătă în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Ilia, la 12 Octombrie 1904.

În conțelegere cu comitetul parohial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Ilia.

George Oprea
protopresbiter.

Nr. 397 1904.

[309] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia Nevoș, pe baza ordinului preaven. consistoriu arhidieceșan din 21 Septembrie 1904 nr. 9580 bis., se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acel post sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au ași așterne cererile instruite în sensul normelor în vigoare în termenul deschis la subsemnatului oficiu protopresbiteral și a se prezenta în vre o Duminică ori sâmbătă în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Deva, 6/19 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Deva.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 461/1904.

[305] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei Ripa-Rimețului, protopresbiteratul Alba-Iulia, se publică concurs, cu termen de 30 zile, de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea de la stat a venitelor preoțești.

Petițiunile se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, îndatorându-se concurenții a se prezenta, conform prescrierilor regulamentare, în biserică spre a cânta respective a celebra și predica.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Alba-Iulia, 28 Septembrie 1904.

Ioan Teculescu
protopop.

Nr. 749 1904.

[310] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II a Bălan în urma ordinului preavenatului consistoriu din 21 Septembrie a. c. nr. 9613 B. se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statorite în fasiunea cota B. pentru întregirea dotațiunii de la stat.

Concurenții au ași înainta rugărilor de concurs instruite conform normelor în vigoare la subscrisul oficiu în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere în vre o Duminică sau sâmbătă spre a cânta respective celebra și cuvânta.

Fizeș-Sânpetru, 7/20 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român Unguraș.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 751/904

[307] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Bosna, prin această se descrie concurs din nou cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statorite în fasiunea cota B. pentru întregirea dotațiunii de la stat.

Concurenții au ași înainta cererile de concurs construite conform normelor din vigoare, la subscrisul oficiu în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere în vre o Duminică sau sâmbătă spre a cânta, respective a cuvânta și celebra.

Fizeș-Sânpetru, 7/20 Oct. 1904.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Unguraș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 3288/1904.

[314] 2—3

Spre orientare

pentru publicul călător!

Hotelul orașenesc din Szászsebes „La leul de aur” se administreză din 1 Octombrie a. c. în regia orașului. Camerele pentru călători provădate cu mobilier nou și întocmite conform cerințelor moderne se dau spre folosire cu prețuri foarte reduse și îngrijirea pentru comoditatea publicului este foarte mulțumitoare.

Deore-ce regia orașenescă nu e introdusă din considerațiuni de câștig, ci curat numai din motivul, ca publicului călător să i-se ofere un scut corăspunător și estin, astfel zace în interesul fie-cărui călătoriu la Szászsebes a cerceta acest hotel.

Szászsebes, în 23 Octombrie 1904.

Magistratul orașenesc.

Nr. 764/904

[308] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III. Hurez, protopresbiteratul gr. or. Făgăraș, pe baza rezoluțiunii Preavenabilului consistoriu arhidieceșan din 5 Octombrie 1904 nr. 10378 B. se descrie prin acesta din nou concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să și subșternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatului oficiu protopresbiteral gr. or. Făgăraș în Făgăraș până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre o Duminică sau sâmbătă la sfânta biserică spre a cânta, respective a celebra și a cuvânta.

Făgăraș, 10 Octombrie 1904.

Ioan Cădea
protopop ca adm. protopresb.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu.”

	Cor.
1. Ținerea vitelor, de Eugen Brote	—24
2. Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3. Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—80
5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Aurel Brote	1-60
6. Cartea stuparilor săteni, de R. Simu	—70
7. Statutele tovărășiilor agricole	—
8. Statutele insoțirilor de credit (Raiffeisen)	—
9. Povești pentru stîrpirea gândacilor de Main	—10
10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vie	—
11. Povești pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredesc mugurii	—10
12. Scurtă povățuire la stîrpirea șorocilor de câmp	—10

Se pot procura de la
Librăria arhidieceșană, Sibiu.

* T. Popovici *

12 CÂNTECE DE ȘCOLĂ

pentru 2 și 3 voci

CUPRINSUL:

Caetul I, pentru 2 și 3 voci egale: 1. Rugăciune. 2. Cântec de primăvară. 3. Codrule frate de cruce. 4. Carul cu boi. 5. Zina a apus. 6. Fețele casnice. 7. Țiganca. 8. Sunt fecior sdravên. 9. Eu mă duc codrul ră-mâne. 10. Iamă ocasio-nal. 11. Patru păstori. 12. Cântec la sf. Nicolae. Caetul II: Cântec pe 2 voci: 1. Rugăciune. 2. În cireșar. 3. Cântec de primăvară. 4. Imnul unirii. 5. Marș vânăto-resc. 6. Astăzi sieriul. — Cântec pe trei voci: 7. Strugurel bătut de pîră. 8. Cucule penă galbenă. 9. Vivat țera mea. 10. Imnul poporal. 11. Hora ostașilor. 12. Colindă.

PREȚUL fie-cărui
caet 50 fil., plus
10 fileri porto

Editura Librăriei
archidieceșane din
Sibiu-Nagyszeben

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, frînturi de ureche, bitaie de inimă, sgîrciuri de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa pozei de mîncare, răceală la mîni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, insulfența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asu ra faptului, că aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciaul-Volta atît în Germania cît și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

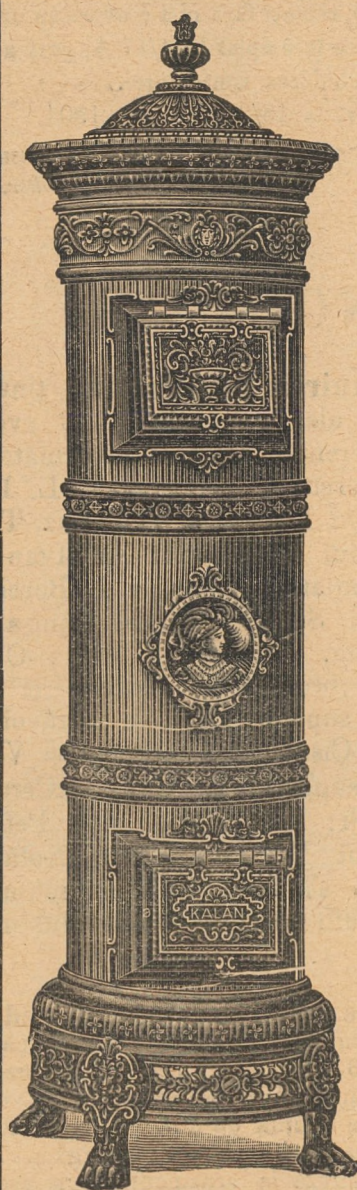
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi
[2] 106 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte
slabă.

Espedite din centru și locul de vîndare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Paul Nendwich în Sibiu.**Sobe**

și

cuptóre de fier

cu prețuri variate

de la cea mai simplă până la cea
mai bogată esecutare.

Liferarea de la depositul din

Sibiu și Alba-Iulia

sau de la fabrică se face franco pentru ori-
care stațiune de tren.

(316) 1—6

La cerere se trimite lista prețurilor.

Depositul Paul Nendwich, Alba-Iulia.

La Librăria Tipografiei arhidieceșane din Sibiu
se află de vîndare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvîntarea Înaltpreasîntiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sămbetei. — Rînduella Uteniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rînduella Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rînduella Vecerniei. — Pavcernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminicăturii. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rînduella Sinacsariului. — Bogorodicele troparelor ce se cîntă preste tot anul la Vecernie și la Utenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începînd cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea aceloră. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Duminica întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminică din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pînză 2 cor.
40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.